

Sprækker i tiden

Foto fra forlaget. Catherine Hélie.

ANMELDELSE / 30.10.21

I de to korte erindringsbøger 'Hændelsen' og 'Simpel lidenskab' lader Annie Ernaux det tænkelige og det erfarede gå hånd i hånd, så erindring og liv bliver til stor litteratur.

Siw Ranis

Selvom de er skrevet med flere års mellemrum, er de to erindringsværker *Simpel Lidenskab* fra 1991 og *Hændelsen* fra 2000, af den franske forfatter Annie Ernaux, netop udkommet på samme tid i dansk oversættelse. Det forstår jeg godt. Begge er de korte bøger om barske perioder i Ernaux' liv, og begge kredser de om, hvad det har haft af betydning for hendes skrivning.

Simpel Lidenskab handler om Ernaux' forhold til en udenlandsk mand. Han er på det tidspunkt 38, har et vigtigt arbejde i Frankrig, er gift og har endnu ingen børn. Hun selv er 51, lærer og har to sønner, der er hos hende nogle gange. Hun tænker på ham hele tiden. Alt minder hende om ham. *Simpel Lidenskab* er en lille intim bog om begærets væsen. »Du kommer ikke til at skrive en bog om mig, havde han sagt, og måske er denne bog heller ikke om ham (som hun også selv påpeger), men om hvem som helst, to elskende, og vi lærer hverken ham eller hende at kende, for det er ikke dét, det handler om.

Det handler om de reaktioner, begæret vækker og om alle de tanker, det skaber. Jeg kommer til at tænke på den franske forfatter Roland Barthes, på kærlighedens sprog, som vi alle kan spejle os i, fordi det altid ligner sig selv. En endeløs besættelse. En lidenskab, der er håbløs, medmindre den overføres til skriften. For begæret ligner for Ernaux begæret efter at skrive. Det får mig til at overveje, hvor langt mit eget begær rækker? Ikke kun seksuelt, men også i skriften og livet generelt.

“ **En lidenskab, der er håbløs, medmindre den overføres til skriften. For begæret ligner for Ernaux begæret efter at skrive.**

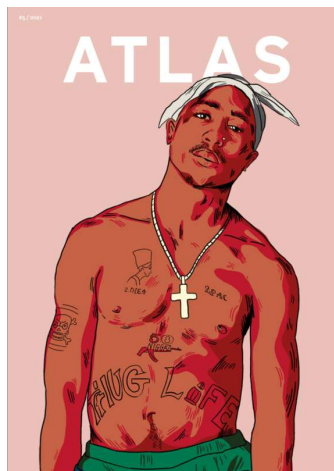
Hændelsen overvælder mig, mens jeg læser den, ikke fra begyndelsen, men pludseligt og underligt uventet, den er brutal og vidunderlig, langsomt skriver hun sig frem til det, der udgør hændelsen, en abort, der finder sted i Paris i 1963: Hun beskriver det, som hun aldrig selv har fundet fyldestgørende beskrevet noget sted, men som altid udebliver fra fortællingen, forklarer hun, som om der skulle være et hul i tiden mellem den gravide krop, og den der ikke længere er.

Det er voldsomt at læse om og næsten ikke til at forstå, at det kan beskrives i så letlæst og kort en bog: Portrættet af en ung pige, Ernaux selv, som på dette tidspunkt har befundet sig i livet der, hvor jeg omtrent er nu eller lige har været: studerende, kollegieboende og med livet liggende åbent. Billedet fra de to rum, toiletet og det lille kollegieværelse, billedet af liv og død, hænger stadig i mit hovede flere dage efter læsningen som et skrobeltigt mærered.

Meget overbevisende får Ernaux også vist, hvordan ikke kun de gravide kvinder, men alle er fanger af loven: Lægerne får klamme hænder ved tanken om at miste deres autorisation, ”englemagerskerne”, som Ernaux på traditionel vis kalder de kvinder, der hjælper med at afskaffe uønskede børn, må arbejde i byens mørke kroge og kan kun opstøves ved hjælp af rygter, og de andre studerende reagerer: forlegne eller betagede.

FAKTA

Artiklen er også at finde i det nyeste nummer af ATLAS. Se om muligheder for at abonnere her.

Annie Ernaux, *Simpel lidenskab* og *Hændelsen*, begge oversat af Niels Lyngsø, Gads Forlag.